

AKC: Focus op toegepast onderzoek en samenwerking met andere disciplines

Sinds de oprichting van het AKC werkt de 50-jarige NVvA stap voor stap aan een wetenschappelijke basis onder het arbeidsdeskundig handelen. Op deze pagina's blikken we kort terug, geven we een overzicht van de lopende activiteiten en de toekomstplannen van het AKC.

TEKST Diederik Wieman

Het AKC werd in juli 2009 opgericht door de NVvA en UWV en bestaat inmiddels dus alweer bijna twaalf jaar. Kennisontwikkeling van de beroepsgroep aanjagen, innovatief denken over de inrichting van arbeid en het eigen handelen professionaliseren. Dat waren de ambities bij de start. De vele wetenschappelijke onderzoeken, leidraden, handreikingen en (interactieve) tools die volgden maakten van het AKC een vaste waarde als kenniscentrum van de arbeidsdeskundige professie.

"Het AKC is begonnen vanuit de behoefte om een wetenschappelijke basis onder het arbeidsdeskundig handelen te leggen en daarmee het vak verder te professionaliseren", zegt Marianne Holleman, directeur van het AKC. "Mede dankzij de inspanningen van mijn voorganger Tjeerd Hulsmans, ligt die basis er en kunnen we als AKC nu de volgende fase in. "De gedachte daarbij is dat professionaliseren niet per definitie gelijk is aan academiseren. Naast fundamenteel onderzoek biedt ook toegepast onderzoek arbeidsdeskundigen de gelegenheid om een nog betere bijdrage te leveren aan arbeidsparticipatie. Vooral omdat veel arbeidsdeskundigen vragen hoe ze de opgedane kennis nu in hun uitvoeringspraktijk kunnen toepassen. Als we vooruitkijken

zal er een verschuiving plaatsvinden van academiseren naar breder professionaliseren door toegepast onderzoek en kennisdeling. Die vertaalslag is de uitdaging waar het AKC de komende jaren voor staat." Een ander aspect waar de komende jaren een accent op komt te liggen is samenwerking. "De arbeidsdeskundige opereert in een netwerk met andere professionals. Interdisciplinair werken wordt steeds belangrijker en daarom is het waardevol als de kennis die wij als AKC ontwikkelen ook toegevoegde waarde heeft voor onze samenwerkingspartners, zoals bedrijfs- en verzekeringsartsen of andere re-integratie professionals die een rol spelen bij de arbeidsparticipatie. Ook willen we bekijken of we gezamenlijk met andere beroepsgroepen onderzoeksprojecten kunnen opzetten, waardoor je vanaf de start al een bredere scope krijgt. Ook perspectief van de cliënt en werkgever zijn van belang. Bij

AKC-directeur Marianne Holleman (foto: Barbara Lodewijks)

nieuw onderzoek of activiteiten willen we ook veel nadrukkelijker stilstaan of dat onderzoek ook relevant is voor werkgevers en cliënten." ←

Update: Promotieonderzoek Ilon

Ilonka Eekhoudt doet promotieonderzoek naar werkgeverservaringen met re-integratieverplichtingen, de RIV-toets en loonsancties. Ze staat op het punt om haar tweede onderzoeksartikel te publiceren.

Dat tweede artikel is een weerslag van haar onderzoek naar het professioneel handelen van arbeidsdeskundigen bij het uitvoeren van de RIV-toets. "Er is veel ontevredenheid onder werkgevers die het niet eens zijn met de sanctie. Maar waar lopen arbeidsdeskundigen tegenaan? Alleen tegen dat commentaar van werkgevers, of ervaren ze zelf ook problemen met

de uitvoering of de complexiteit? Ik geef met het artikel een kijkje in de keuken van de professional zelf. Daaruit blijkt dat de arbeidsdeskundige een complexe taak heeft en het niet snel goed doet in de ogen van de werkgever."

Ilonka is op de goede weg met haar promotieonderzoek in: "Ik hoop volgend jaar een heel eind te zijn." Toen ze begon vond ze promoveren een mooie uitdaging, maar hoe kijkt ze op de afgelopen jaren terug? "Als je met onderzoek bezig bent mis je de praktijk wel. Het is ook best eenzaam werk. Het is doorzetten, doorbijten en volhouden. Anderzijds krijg ik ook veel energie wan-

Lydia in 't Hout: **Nieuwe AKC-promovendus**

Studeren naast haar werk is ze wel gewend. Lydia in 't Hout voltooide eerder al een universitaire studie sociologie en de opleiding tot arbeidsdeskundige in deeltijd. Nu start ze met een promotietraject. "Ik vind het leuk om mijzelf te blijven ontwikkelen."

L Lydia werkt als zelfstandig arbeidsdeskundige in de maatschap Eijkenaar & De Hoop Arbeidsdeskundige Expertise. Dat blijft ze ook drie dagen per week doen. De andere dagen zal ze besteden aan wetenschappelijk onderzoek naar herhaaldelijke uitval door psychische klachten. "De promotie is op mijn pad gekomen", vertelt ze.

Toepasbaar

"Ik hoorde dat Roland Blonk op zoek was naar arbeidsdeskundigen die willen promoveren. Het kwam voor mij op een goed moment dus heb ik contact gezocht en zo is het balletje gaan rollen." Het onderzoeks-onderwerp heeft ze zelf ingebracht. "Uit eerder onderzoek blijkt dat mensen die met psychische klachten uitvallen dat in relatief

veel gevallen vaker dan een keer doen. Ik ga onderzoeken wat de persoonlijke-, sociale- en werkgerelateerde risicofactoren zijn waardoor die herhaling optreedt. Nu wordt elke periode van verzuim vaak apart bekeken. Maar als je inzichtelijk maakt welke factoren meespelen en of die factoren beïnvloedbaar zijn, kun je veel beter gaan kijken wat er in de re-integratie nodig is om iemand duurzaam terug te laten keren." Behalve antwoord op deze vragen moet het onderzoek ook een inventarisatie-instrument opleveren voor de arbeidsdeskundige. "Onderzoek doen is erg leuk, maar ik vind het belangrijk dat wetenschappelijk onderzoek ook echt in de praktijk toepasbaar is." Dat het onderwerp van haar promotieonderzoek leeft, blijkt uit de reacties die ze in het voortraject ontvangt.

Animo

"Er is onder bedrijven en instellingen veel animo om aan te haken. Ze lopen tegen het probleem van verzuim door psychische klachten aan en willen er echt iets aan doen."

Lydia: "Onderzoek moet praktisch toepasbaar zijn"

Lydia heeft voor het deeltijd promotietraject zes jaar uitgetrokken. Ze is druk met al het voorwerk en verwacht na de zomer te kunnen starten met de inhoud. Haar promotoren zijn Roland Blonk (hoogleraar Arbeidsdeskundigheid en inclusieve innovatie van arbeid) en lector Arbeidsdeskundigheid Shirley Oomens. ←

ka Eekhoudt

neer ik in de picture kom door publicaties of als je wordt uitgenodigd om over je onderzoek te komen vertellen."

Om meer ruimte krijgen voor het onderzoek en los te komen van de praktijk, is Ilonka onlangs bij UWV uit dienst getreden en als zelfstandige gestart. "Als je onderzoek doet naar een onderwerp dat ook je dagelijks werk is, heb je kans op tunnelvisie. Als zelfstandige kan ik doorpakken met het onderzoek. Daarnaast zal ik mij - naast arbeidsdeskundig werk - meer richten op onderwijs. Ik heb in mijn loopbaan zoveel geleerd en meegemaakt, die kennis wil ik graag overdragen." Of ze promotieonder-

zoek aanraadt aan arbeidsdeskundigen?

"Het past niet bij iedereen. Maar ik adviseer wel iedereen, ook 50-plussers, om te blijven zoeken naar wat er bij je past op dat gebied. Blijf zoeken naar groei en ontwikkeling. Dat kan alle kanten opgaan, want je kunt ook een opleiding tot meubelmaker volgen als je dat leuk vindt. Blijf een leven lang leren, want dat geeft mogelijkheden en energie." ←

Ilonka Eekhoudt: "Als zelfstandige kan ik doorpakken met het onderzoek"

Actueel onderzoeksresultaat:

Voorspellende factoren voor arbeidsuitval chronisch zieken

Wetenschappers van het UMC en het Erasmus MC hebben in opdracht van het AKC onderzoek gedaan naar de voorspellende factoren voor arbeidsuitval van mensen met een chronische aandoening. Het onderzoek is begin juni opgeleverd; het cahier, de factsheet en nieuwe input in de kennisbibliotheek Chronisch Werkt zijn terug te vinden op de website van het AKC.

“Ook leefstijl betrokken bij onderzoek”

inzicht in de relevante factoren bij specifieke aandoeningen en laat zien waar je als arbeidsdeskundigen extra aandacht voor moet hebben in je onderzoek.”

Kennisbibliotheek

Sandra Brouwer, onderzoeker en hoogleraar Sociale Geneeskunde aan de RUG, vertelt dat de uitkomsten van het onderzoek ook verwerkt worden in de online AKC Kennisbibliotheek Chronisch Werkt. “De wetenschappelijke kennis die daarin tot nu toe is verwerkt, heeft vooral betrekking op de persoonskenmerken. Wat wij met dit onderzoek toevoegen is additionele informatie over de werkkenmerken. Daarnaast hadden we ook de unieke kans om wat

meer vragen over leefstijl in het onderzoek mee te nemen. De kennisbibliotheek wordt ook daarmee uitgebreid.”

De opbrengst van dit onderzoek bestaat daarmee uit het eindrapport, een handreiking voor arbeidsdeskundigen en een uitbreiding van de Kennisbibliotheek Chronisch Werkt. De informatie is terug te vinden op www.arbeidsdeskundigen.nl/akc. De bibliotheek Chronisch Werkt heeft een eigen website: <https://www.kennisbibliotheekchronischwerkt.nl/> ←

“Het doel van dit onderzoek was om inzichtelijk te maken welke persoons- en werkgerelateerde kenmerken relevant zijn voor werkloosheid en arbeidsongeschiktheid van werkenden met een chronische aandoening”, vertelt Suzan Robroek, onderzoeker en universitair docent Arbeid & Gezondheid bij Erasmus MC. De nadruk lag daarbij op veel voorkomende chronische aandoeningen: hart- en vaatziekten, COPD, diabetes type 2, reumatoïde artritis en depressie.

“We hebben omvangrijke databestanden met informatie over gezondheid, leefstijl en werkkenmerken gekoppeld aan statistische informatie van het CBS over werkloosheid en arbeidsongeschiktheid. De vraag was of we op basis daarvan kunnen voorspellen hoe groot de kans is dat iemand uitvalt door werkloosheid of arbeidsongeschiktheid.”

Handreiking

Op deze manier zijn de belangrijke risicofactoren op arbeidsuitval voor de verschillende groepen/aandoeningen in kaart gebracht. “Het blijkt echter niet goed mogelijk om op individuele basis het risico op werkloosheid of arbeidsongeschiktheid nauwkeurig te bepalen.” Wel is als onderzoeksresultaat een handreiking ontwikkeld die ingezet kan worden bij het arbeidsdeskundig onderzoek. “De handreiking geeft

Onderzoekers Suzan Robroek, links, (Erasmus MC) en Sandra Brouwer (UMCG).

Kor Brongers:

Derde wetenschappelijk artikel gepubliceerd

Kor Brongers doet onderzoek naar Integrale participatiegerichte dienstverlening voor klanten met meervoudige problematiek bij het Universitair Medisch Centrum Groningen (UMCG). Hij publiceerde onlangs zijn derde wetenschappelijke artikel, waarvan hieronder een samenvatting.

Mensen met een arbeidsongeschiktheidsuitkering rapporteren vaak multiproblemen die zij als een belemmering ervaren om te participeren in de samenleving en/of in werk. Dit vergroot de kans op werkloosheid. Als onderdeel van zijn promotieonderzoek deed Kor een studie onder 207 klanten. Daarvan ervaarde 87% multiproblematiek (2 of meer problemen) met een gemiddelde van 3,3 problemen en 12% rapporteerde zelfs 6 of meer problemen. De meest gerapporteerde problemen die hen belemmeren in het participeren in de samenleving en/of in werk, waren

lichamelijke gezondheidsproblemen (76%) en mentale gezondheidsproblemen (76%) gevolgd door te lage of niet passende opleiding (57%), financiële problemen (43%), zorg voor familie of kinderen (38%), huisvestingsproblemen (15%), problemen met de Nederlandse taal (13%), contact met politie of justitie (4%) en huiselijk geweld (3%). Van de klanten met lichamelijke en/of mentale gezondheidsproblemen ervaart 55% ook problemen door een te lage of niet passende opleiding; 45% van deze groep ervaart bovendien financiële problemen en 40% problemen door de zorg voor familie of kinderen. Hoewel er in slechts 3% huiselijk geweld wordt gerapporteerd is er in al deze gevallen wel sprake van multiproblematiek.

Gericht begeleiden

Tot slot bleek dat van de mensen met een medische diagnose er 6% geen problemen ervaren op lichamelijk of mentaal gebied

maar wel op te lage of niet passende opleiding en financiële problemen. Door inzicht te krijgen in de door klanten zelf ervaren problemen, is het mogelijk mensen gericht te begeleiden, zo concludeert Kor. "Daardoor vergroot je de kans dat mensen weer perspectief krijgen op participatie. Mensen lopen vaak vast in een veelheid van problemen waardoor ze door de bomen het bos niet meer zien en hebben dan (tijdelijk) gericht hulp nodig bij het oplossen van die problemen die zij zelf al meest urgent ervaren."

PERSOONLIJKE GROEI

"Na publicatie van dit derde artikel heb ik het gevoel dat het eind in zicht is", vertelt promovendus Kor Brongers, die eind dit jaar begin volgend jaar verwacht te promoveren. "Toen ik aan het traject begon dacht ik met vier, vijf jaar klaar te zijn, maar dat heb ik telkens bij moeten stellen." Volgens Kor wordt het onderschat, promoveren naast je gewone werk. Maar hij realiseert ook dat hij bevoorrecht is: "UWV en AKC hebben mij tijd gegeven om onderzoek te doen: ik kreeg drie dagen per week voor onderzoek en deed een dag per week arbeidsdeskundig werk. Juist de combinatie van onderzoek en praktijk vond ik erg leuk, alhoewel het telkens schakelen tussen dat werk en het onderzoek best lastig is. Wat ik ook als erg inspirerend heb ervaren is dat ik toegepast onderzoek heb kunnen doen voor, door en met collega arbeidsdeskundigen". Op de vraag of hij het opnieuw zou doen zegt hij: "Er zijn periodes geweest waarin ik die vraag met nee had beantwoord. Maar als je dan weer een artikel af hebt dat gepubliceerd wordt, krijg je weer motivatie. Nu de eindstreep nadert zet ik nog een tandje bij. Dat kan ook omdat de kinderen inmiddels wat ouder zijn en ik wat meer tijd kan vrijmaken. Al met al is het zeker de moeite waard geweest en heeft het promotietraject gezorgd voor persoonlijke groei."

Lopende onderzoeken en resultaten

Nieuwsgierig naar alle lopende onderzoeken en resultaten? Download dan het AKC jaarverslag. Je kunt het downloaden via www.arbeidsdeskundigen.nl/akc/actueel/akc-jaarverslag-2020